

Vorbereidingen project Ontpoldering Noordwaard in volle gang

De Noordwaard bij Werkendam bestaat op dit moment voor 4.500 hectare uit polderland. Het landelijke programma 'Ruimte voor de Rivier', dat het rivierengebied beschermt tegen hoog water, heeft de Noordwaard echter als doorstroomgebied gekozen. Dat betekent dat de Noordwaard over een lengte van 10 kilometer en een breedte van 4,5 kilometer ontpolderd zal worden.

Het project Noordwaard is één van de grootste projecten binnen het programma 'Ruimte voor de Rivier' en maakt samen met dertig andere projecten deel uit van het Rijksprogramma dat samen met regionale overheden zorgt voor de veiligheid van ongeveer vier miljoen Nederlanders. Daarnaast wordt het rivierengebied mooier en aantrekkelijker gemaakt en tevens wordt meer ruimte voor recreatie en natuur gerealiseerd. Het doel van deze gebiedsontwikkeling is het bereiken van een waterstanddaling bij Gorinchem van dertig centimeter, het bovenstrooms afleiden van hoge waterstanden en het benedenstrooms afleiden van het water richting het Hollandsch Diep.

In opdracht van Rijkswaterstaat is aannemerscombinatie Boskalis, Martens en Van

Oord, Van Hattum en Blankevoort en Gebr. Van Kessel verantwoordelijk voor het project Ontpoldering Noordwaard. Combinatie Noordwaard heeft het project gegund gekregen doordat zij de laagste prijs had en de hoogste EMVI-score (Economisch Meest Voordelige Inschrijving). Binnen de combinatie zullen Martens en Van Oord en Boskalis zich bezig houden met het grondwerk, het slopen van de gebouwen en het rooien en herbeplanten van ongeveer 75 hectare bos.

Beheer en communicatie

Omgevingsmanager Cees Vervoorn van Martens en Van Oord fungeert als aanspreekpunt voor de bewoners van het gebied. "Wat nu nog agrarisch gebied is, zal omgevormd worden tot natuurgebied. Er zal nog altijd

ruimte zijn voor agrarische activiteiten, maar in het land zullen krekens uitgegraven worden. Uiteindelijk zal de Noordwaard bestaan uit hoge polders, lage polders en doorstroomgebied. Voor de hoge polders geldt dat ze gemiddeld éénmaal per honderd jaar overstromen, de lage polders stromen enkele malen per jaar over. Bewoners die in het gebied (blijven) wonen of er land hebben, zijn bij het project betrokken. De Grondwerkcombinatie heeft een rentmeester aangesteld die namens de combinatie het beheer van de landbouwgronden coördineert. Naast de communicatie met bewoners is Cees in het gebied verantwoordelijk voor archeologie, ecologie, niet gesprongen explosieven, kabels en leidingen, vergunningen en de communicatie met de stakeholders. Deze stakeholders zijn onder

andere provincie Noord-Brabant, gemeente Werkendam, Staatsbosbeheer en de nabij gelegen bedrijven en omwonenden.

Hergebruik grond

Calculator/werkvoorbereider Koen Naafs en projectleider Marco van der Schans pleiten voor zo min mogelijk overlast voor de bewoners in de Noordwaard. Dit is onder andere terug te zien in het aanbrengen van een ongelijkvloerse kruising met de doorgaande weg voor grondtransport en in het omvaren van zand en klei om de Spieringsluis te ontlasten.

In totaal zal in de Noordwaard 4 miljoen kubieke meter grond afgegraven worden en 3,8 miljoen kubieke meter worden aangevuld. Zo veel mogelijk grond zal worden

hergebruikt binnen het project voor een zo duurzaam mogelijke grondbalans. "Deze zomer heeft aanvullend grondonderzoek plaats gevonden", aldus Koen en Marco. "Gekeken wordt naar de milieukundige en civieltechnische kwaliteit van de grond om vervolgens de grondstromen in beeld te kunnen brengen." Aan het einde van dit jaar wordt begonnen met het bouwrijp maken van de eerste gedeelten van het gebied. Begin 2012 starten de grondwerkzaamheden. Het gehele project moet in 2015 afgerond zijn.

"We verwachten veel zettingen in de polder", vertelt Marco. "We moeten nu beoordelen welke maatregelen straks toegepast gaan worden. Wegen worden opgehoogd en alle huizen worden beschermd tegen het water met een dijk om het huis of een 3 meter hoge

terp. Zelfs met hoogwatervluchtplaatsen voor vee en wild is rekening gehouden. Dit alles moet leiden tot een aantrekkelijk en veilig bewoonbaar doorstroomgebied. Er stroomt echter nog heel wat water langs de Noordwaard voor het zijn gezicht van rond 1800 weer heeft teruggekregen."

Een blik in de toekomst

In het Biesboschmuseum te Werkendam is een maquette van negen bij drie meter van de Noordwaard opgesteld. Filmbeelden en animaties op de maquette geven een indruk van het beoogde eindresultaat van de ontpoldering. Bewoners, gebruikers en Rijkswaterstaat geven in een film hun mening omtrent het proces van planvorming tot heden en maken hun verwachtingen voor de toekomst kenbaar.

De cijfers op een rij

- Het project Noordwaard telt:
- totaal 4 miljoen m³ grondverzet
 - 30 kilometer kades en dijken
 - 45 kilometer krekens
 - 26 terpen
 - 35 bruggen
 - 60 waterbouwkundige constructies in de vorm van gemalen en peilscheidingen
 - 50 te slopen huizen en schuren

